

Curtea Supremă de Justiție

ÎNCHEIERE

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată, în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Dagața Sergiu, Eremciuc Ghenadie,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către procurorul-șef interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 31 octombrie 2022, în cauza penală în privința inculpaților

Banaru Iurie xxxxxx;

Banaru Ion xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 09.01.2019 - 23.02.2022;
Instanța de apel: 12.07.2022 - 31.10.2022;
Instanța de recurs: 23.01.2023 - 17.04.2024.

Asupra recursului menționat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Central din 23 februarie 2022, Banaru Iurie a fost recunoscut vinovat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

A fost încetat procesul penal în privința lui Banaru Iurie, intentat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal și liberat de răspundere penală în legătură cu intervenirea actului de amnistie, în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Banaru Ion a fost recunoscut vinovat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

A fost încetat procesul penal în privința lui Banaru Iurie, intentat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal și liberat de răspundere penală în legătură cu intervenirea actului de amnistie, în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021 privind

amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

S-a dispus încasarea, din contul inculpaților, în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare în sumă de 320 lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pîslari Andrei a fost lăsată spre examinare în ordine civilă.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, la 29 iulie 2016, între orele 19:00 - 20:00, Banaru Iurie, împreună și de comun acord cu Banaru Ion, aflându-se în strada xxxxxx, xxxxxx, loc ce se califică ca fiind public încălcând *grosolan* ordinea publică, fără nici un motiv și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului lui Pîslari Andrei, din xxxxxx, xxxxxx, prin ce, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201813D0086 din 13.09.2018, i-au fost cauzate leziuni corporale: în regiunea buzei inferioare pe dreapta cu trecere pe mucoasa buzei inferioare plagă, pe mucoasa limbii pe stânga plagă, tumefiere în regiunea nasului și regiunea feței pe stânga, ce se califică ca leziuni corporale ușoare.

Banaru Ion, la 29 iulie 2016, între orele 19:00 - 20:00, împreună și de comun acord cu Banaru Iurie, aflându-se în strada xxxxxx, xxxxxx, loc ce se califică ca fiind public, încălcând *grosolan* ordinea publică, fără nici un motiv și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, i-au aplicat mai multe lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului lui Pîslari Andrei, din xxxxxx, xxxxxx, prin ce, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201813D0086 din 13.09.2018, i-au fost cauzate leziuni corporale: în regiunea buzei inferioare pe dreapta cu trecere pe mucoasa buzei inferioare plagă, pe mucoasa limbii pe stânga plagă, tumefiere în regiunea nasului și în regiunea feței pe stânga, ce se califică ca leziuni corporale ușoare.

Din motiv că inculpații nu s-au prezentat în ședința de judecată, instanța de fond a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora, în privința lor fiind pornit dosar de căutare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus și a probelor administrate, prima instanță a reținut în drept, că faptele inculpaților întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute la art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal - huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă *grosolan* ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, săvârșite de mai multe persoane.

Potrivit art.391 alin.(1) pct. 6) Cod procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Conform art.107 alin.(1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Potrivit art.2 alin.(1), (4) al Legii nr.243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1) - (3) din prezentul

articol, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Infrațiunea prevăzută de art.287 alin.(2) Cod penal face parte din categoria celor mai puțin grave, iar interdicții pentru aplicarea amnistiei nu au fost constatate, deci, există suficiente temeiuri de fapt și de drept pentru a dispune liberarea de răspundere penală a inculpaților în legătură cu actul de amnistie, sub incidența căruia aceștia cad, procesul penal urmând a fi încetat.

3. Procurorul a declarat *recurs*, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Banaru Ion și Banaru Iurie să fie recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei de 1 an închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 an, cu liberarea de executarea pedepsei a inculpaților, pe motivul intervenirii actului de amnistie.

În motivarea *recursului* a invocat că:

- aplicarea amnistiei prezumă recunoașterea culpabilității inculpatului. Potrivit art.107 alin.(1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate. Conform art.285 alin.(2) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct. 4) - 9) din prezentul cod. Articolul 275 pct. 4) Cod de procedură penală prevede că, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia;

- aplicarea amnistiei nu constituie temei de reabilitare a persoanei, fapt care prezumă că inculpatul urmează a fi recunoscut vinovat de comiterea faptei imputate, sau, ca excepție, a faptei prejudiciabile elementele căreia au fost identificate de către instanța de judecată;

- Codul de procedură penală identifică doar trei categorii sentințe ce urmează a fi adoptată de către instanțele de judecată la finalizarea examinării unei cauze penale, și anume: sentințe de condamnare (art.389 Cod de procedură penală), sentințe de achitare (art.390 Cod de procedură penală), sentințe de încetare a procesului penal (art.391 Cod de procedură penală);

- în cazul aplicării prevederilor Legii nr.243 din 24.12.2021, poate fi pronunțată sentința de condamnare, potrivit art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedura penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei, în cazul amnistiei, conform art.107 Cod penal;

- adoptarea unei sentințe de încetare a procesului pe motivul intervenirii amnistiei, nu se regăsește în conținutul art.391 Cod de procedură penală;

- emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul aplicării amnistiei este exclusă de prevederile art.396 pct. 4) Cod de procedură penală, care stabilesc că, în cazul încetării procesului penal, urmează a fi revocate măsurile de asigurare a acțiunii civile și a eventualei confiscări speciale, fapt care nu poate fi acceptat în cazul aplicării amnistiei, or, prevederile amnistiei se răsfrâng doar asupra pedepselor și măsurilor de constrângere cu caracter educativ, nu și asupra bunurilor ce urmează a fi confiscate, acțiunii civile, măsurilor de siguranță; - art.107 alin.(1) Cod penal, potrivit căruia amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei,

astfel, pe caz urmând a fi constatată vinovăția persoanei în comiterea faptei incriminate cu absolvirea de la executarea pedepsei, fapt care nu este posibil în cazul încetării procesului penal; - însăși Legea nr.243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova prevede doar absolvirea de pedeapsa penală a inculpatului, nu și respingerea pretențiilor materiale ale victimei față de inculpat, confiscarea sau distrugerea obiectelor infracțiunii; - art.389 Cod de procedură penală, unica normă procesuală care permite a recunoaște persoana culpabilă de comiterea unei infracțiuni;

- sentința pronunțată de instanța de fond de încetare a procesului penal în temeiul art.391 alin.(1) pct. 6), 350 alin.(1) și 332 alin.(5) Cod de procedură penală, nu este acceptabilă și contravine normelor procesuale în vigoare, or, adoptând o soluție în ordinea art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, instanța urmează să restituie bunurile care urmează a fi confiscate proprietarilor lor de drept, inclusiv cele dobândite pe cale ilegală și să revoce măsurile de asigurare a acțiunii civile, în ordinea art.396 pct. 4) Cod de procedură penală, care reglementează expres ce decizii urmează să conțină dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal, să lase fără examinare acțiunea civilă potrivit art.387 Cod de procedură penală;

- adoptând o soluție de încetare a procesului penal, instanța de judecată nu poate determina și constata corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală, fapt ce contravine prevederilor art.107 Cod penal, art.285 alin.(2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală și Legii nr.243;

- adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal cu recunoașterea vinovăției persoanei prezumă indicarea și analiza probelor administrate la etapa cercetării judecătorești, fapt care nu poate fi efectuat la etapa ședinței preliminare sau în cursul cercetării judecătorești când această acțiune a fost întreruptă de judecător datorită recepționării unei cereri de aplicare a amnistiei, fără a oferi posibilitate părților de a administra probe și, respectiv, a le aprecia din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor. Această soluție nu doar că nu este prevăzută de legislație, dar contravine art.101 alin.(4), 378 alin.(1), 389 alin.(1) și 394 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală;

- adoptarea sentinței de încetare a procesului penal contravine prevederilor art.8 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care stabilește posibilitatea absolvirii inculpatului de la executarea pedepsei principale, însă nu și a pedepsei secundare, care urmează a fi aplicată inculpatului și poate fi făcută doar la emiterea unei sentințe de condamnare;

- norma art.332 alin.(5) Cod de procedură penală este caducă și este inaplicabilă, deoarece contravine celorlalte prevederi ale Codului penal și de procedură penală și ar încălca grav drepturile celorlalte părți în proces;

- în toate cazurile de aplicarea a amnistiei, urmează să fie constatată vinovăția persoanei în comiterea faptei incriminate, cu stabilirea pedepsei penale și absolvirea inculpatului de la executarea acestei sancțiuni, în ordinea art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală.

3.1. Avocatul Josu Gheorghe, în numele părții vătămate Pîslari Andrei, a declarat apel, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care

inculpații Banaru Ilie și Banaru Ion să fie recunoscuți culpabili în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepselor conform prevederilor acestui articol, admiterea integrală a acțiunii civile și încasarea cheltuielilor de judecată sau liberarea de răspunderea penală, conform Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea apelului a indicat că:

- soluția instanței de fond prin care acțiunea civilă a fost lăsată spre examinare în procedură civilă contravine prevederilor art.387 alin.(1), (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă;

- sentința este fondată pe prevederile art.art.384, 385, 389, 392-394, 391 alin.(1) pct. 6), 396, 397 Cod procedură penală, fiind pronunțată o sentință de încetare și, totodată de condamnare, fără încasarea prejudiciului și cheltuielilor judiciare, ce contravine art.art.275 pct. 4), 332 alin.(1), (5) Cod procedură penală;

- conform art.384 alin.(1) Cod procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Deci nu poate fi sentință de încetare și de condamnare;

- potrivit art.389 alin.(1), (4) pct. 2) Cod procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal:

- instanța nu s-a pronunțat nici asupra încasării cheltuielilor judiciare conform bonului de plată, în mărime de 4 000 lei.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 31 octombrie 2022, apelurile au fost admise, casată sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri după cum urmează.

Banaru Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul art.art.1, 2 al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Banaru Iurie se absolvă de la executarea pedepsei stabilite.

Banaru Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul art.art.1, 2 al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Banaru Ion se absolvă de la executarea pedepsei stabilite.

S-a dispus încasarea de la Banaru Iurie și Banaru Ion în beneficiul lui Pîslari Andrei câte 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și, în mod solidar, cheltuielile de judecată în sumă de 4 000 lei, iar, în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 320 lei.

În temeiul art.321 alin.(6) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpaților, or, aceștia fiind citați, în ședința de judecată nu s-au prezentat, totodată, fiind anunțați în căutare.

Instanța de apel a reținut că, discordanța între cele reținute de instanța de fond și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința încetării procesului penal în privința inculpaților în temeiul actului amnistiei.

Fiind analizate probele administrate, prin prisma prevederilor art.art.100 alin. (4) și 101 Cod de procedură penală, verificându-le sub toate aspectele, complet și obiectiv, iar fiecare probă fiind apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, instanța de apel a considerat ca fiind dovedită vinovăția inculpaților în comiterea faptei imputate și le-a încadrat acțiunile în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, ca huliganism - acțiuni intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșit de mai multe persoane.

Or, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.25 din 12 august 2021, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art.287 alin.(1) Cod penal, au fost declarate neconstituționale cuvântul „grosolan” și textul „cinism sau” din art.287 alin.(1) Cod penal, adoptat prin Legea nr.985 din 18 aprilie 2002.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Codul penal, că inculpații au comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, inclusiv de comportamentul inculpaților la comiterea faptei, și după comiterea acesteia, concluzionând ca fiind oportună în privința acestora aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare.

Totodată, potrivit art.2 al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, circumstanțele întrunesc criteriile stabilite la art.1 și nu cad sub incidența art.6.

Conform art.107 alin.(1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Deci, prin actul de amnistie poate fi înlăturată răspunderea penală sau poate fi înlăturată pedeapsa, iar aceste două opțiuni pot fi aplicate în anumite condiții.

Inculpații au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, care se pedepsește cu închisoare de până la 5 ani.

În conformitate cu art.389 alin.(4) pct. 2) Codul de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal.

Or, adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal conform art.391 Cod de procedură penală, după cum a procedat instanța de fond, este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei (art.345 Cod de procedură penală coroborat cu art.350 Cod de procedură penală), în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art.art.389-390 Cod de procedură penală.

Din prevederile art.2 alin.(3), (4) ale Legii nr.243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, rezultă că aplicarea amnistiei are loc atât în cazul acordului inculpatului cât și în cazul refuzului inculpatului. Diferența rezidă doar în actele procesuale prin care se aplică amnistia (în cazul acordului – sentință de încetare; în cazul refuzului – sentință de condamnare cu liberarea de executare a pedepsei).

Intervenirea amnistiei constituie atât temei de încetare a procesului (la orice etapă de judecată a cauzei, inclusiv a apelul) cât și temei de liberare de executare a pedepsei (sentință de condamnare).

Astfel, reieșind din natura juridică a sentinței de încetare (pe temei de nereabilitare) și natura juridică a sentinței de condamnare cu liberarea de executare a pedepsei, din natura juridică a noțiunii „răspundere penală”, din consecințele și modalitatea înlăturării răspunderii penale, din diferența înlăturării răspunderii penale și înlăturării pedepsei penale, urmează a fi rezumate următoarele: 1) în cazul în care inculpatul consimte în mod expres aplicarea amnistiei, atunci urmează a fi emisă o sentință de încetare din motivul intervenirii amnistiei; 2) în cazul în care inculpatul refuză sau lipsește un acord expres (situație ce trebuie tratată că refuz de aplicare a amnistiei), atunci urmează a fi cercetate probele și emisă, după caz, o sentință de achitare (dacă se constată temeiurile de achitare) sau o sentință de încetare (dacă există alte temeiuri decât amnistia), sau o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea pedepsei.

Deci, fapta incriminată și persoana inculpaților cad sub incidența Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar temeiuri pentru neaplicarea actului de amnistie nu au fost stabilite. Deoarece, inculpații s-au eschivat de la ședința de judecată și nu a înaintat acordul scris privind încetarea procesului, instanța de apel a dispus liberarea acestora de executarea pedepsei penale, or, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei, precum și altor consecințe ale condamnării.

În același timp, deoarece partea vătămată Pîslari Andrei nu a insistat asupra încasării prejudiciului material și nu au fost prezentate acte confirmative în acest sens, această pretenție nu poate fi admisă în contextul lipsei unor probe ce ar dovedi cheltuielile cu titlu de prejudiciu material.

Totodată, partea vătămată a avut de suportat un prejudiciu de natură morală, iar instanța de apel a considerat că, suma în mărime a câte 15 000 lei de la fiecare inculpat, este una echitabilă și în corespundere cu circumstanțele comiterii acțiunilor ilegale îndreptate împotriva lui Pîslari Andrei.

La fel, a fost admisă solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 4 000 lei de la inculpați, aceasta fiind probată în quantumul solicitat.

Potrivit art.art.227, 229 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, a fost dispusă

încasarea, în mod solidar, cheltuielile judiciare suportate în cadrul instrumentării cauzei penale.

5. Procurorul, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel și solicită casarea parțială a acesteia, în partea absolvirii de la executarea pedepsei stabilite inculpaților, în temeiul Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea recursului menționează că:

- concluzia în partea absolvirii de la executarea pedepsei stabilite inculpaților este neîntemeiată;

- instanța de apel a constatat că acțiunile inculpaților cad sub incidența Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, temeiuri pentru neaplicarea amnistiei nu au fost stabilite. Deoarece inculpații s-au eschivat de la prezentarea în ședința de judecată și nu au înaintat acordul scris privind încetarea procesului, aceștia urmează a fi eliberați de pedeapsa stabilită;

- astfel, inculpații nu s-au prezentat în ședința de judecată, citațiile expediate nu au fost recepționate, aceștia au fost anunțați în căutare, cauza fiind examinată în lipsa lor;

- potrivit art.2 alin.(3), (4) din Legea nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei inculpate. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6;

- pentru aplicarea legii privind amnistia este necesară întrunirea condiției de înaintare a acordului scris din partea inculpatului, iar dacă inculpatul refuză aplicarea amnistiei, instanța poate hotărî aplicarea acesteia;

- potrivit materialelor cauzei, inculpații nu și-au exprimat acordul scris la aplicarea amnistiei, precum și refuzul acestora privind aplicarea amnistiei, deci, lipsesc condițiile de aplicare a Legii nr.243 din 24 decembrie 2021, iar instanța de apel neîntemeiat a absolvit inculpații de la executarea pedepsei stabilite pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

Potrivit art. XI alin.(3) al Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei Legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Reieșind din conținutul recursului declarat, completul de judecată reține că, titularul acestuia critică decizia instanței de apel, sub aspectul temeiului de casare

stipulat la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția*.

Conform recursului, sunt aduse critici în partea aplicării Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în privința inculpaților, recurentul nefiind de acord cu soluția instanței de apel în această parte.

Verificând alegațiile recurentului, sub acest aspect, completul de judecată conchide că, acestea sunt neîntemeiate, motivele specificate în susținerea recursului nefiind confirmate în urma cercetării materialelor cauzei.

Astfel, prin decizia instanței de apel, inculpaților, recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, li s-a stabilit o pedeapsă cu 2 ani închisoare și, în baza art.2 alin.(4) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Banaru Iurie și Banaru Ion au fost *absolviți de executarea pedepsei* aplicate.

Potrivit art.2 alin.(4) al Legii nr.243 din 24.12.2021, în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)-(3) din prezentul articol, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Din materialele cauzei rezultă că, circumstanțele cauzei întrunesc condițiile de aplicare în privința inculpaților a prevederilor art.2 alin.(4) Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Neprezentarea inculpaților la examinarea cauzei în instanțele de fond și de apel nu reprezintă temei de neaplicarea a actului de amnistie menționat, or, Legea nr.243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova a fost adoptată la 24.12.2021 și a intrat în vigoare la 30.12.2021, până la pronunțarea hotărârilor adoptate în cadrul cauzei, iar afirmațiile procurorului referitor la necesitatea prezenței inculpaților în ședința de judecată și exprimării acordului scris sau refuzului aplicării actului de amnistie, nu se regăsesc în art.2 din Legea nr.243 din 24.12.2021, ca condiție obligatorie de aplicare a actului de amnistie în temeiul art.2 alin.(4) din lege.

Totodată, art.2 alin.(1)-(3) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova instituie condiția de aplicare a actului de amnistie în temeiului cererii scrise a inculpatului, astfel de către ultimul fiind exprimat acordul scris referitor la încetarea procesului penal în temeiul actului de amnistie, cerința care se regăsește și prin prevederile art.332 alin.(5), 285 alin.(2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală, iar pentru inculpatul care refuză aplicarea actului de amnistie în temeiul cererii scrise, conform art.2 alin.(1)-(3), instanța de judecată la soluționarea cauzei prin pronunțarea sentinței poate hotărî aplicarea actului de amnistie în temeiul art.2 alin.(4) al Legii nr.243 din 24.12.2021, care la caz constituie o excepție legală din prevederile art.2 alin.(1)-(3) din Legea menționată, această soluție fiind compatibilă cu prevederile art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală.

De altfel, refuzul aplicării actului de amnistie în temeiul cererii scrise și

prevăzute de art.2 alin.(1)-(3) al Legii nr.243 din 24.12.2021, poate avea mai multe forme, de vreme ce legiuitorul nu a stabilit expres în actul de amnistie o anumită formă de refuz, iar legea a fost adoptată în scopul aplicării acesteia.

Mai mult, se reține că, pentru motivele invocate în recursul de pe rol, se regăsesc argumente plauzibile în decizia instanței de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct. 4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Analizând textul deciziei atacate, în raport cu motivele invocate de recurent, completul de judecată atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat asupra soluției din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Inadmisibilitatea recursului declarat de către procurorul-șef interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 31 octombrie 2022, în cauza penală în privința inculpaților *Banaru Iurie xxxxxxxx* și *Banaru Ion xxxxxxxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie